

המקנא פרק ראשון סוטה

ה.

עין משפט
גר מצוה

מו א מיי פ"ג מהל' סוטה הל' ג סמג ע"ן ט:
 בו ב מיי פ"א מהל' עדות הלכה ד:
 בוח ג מיי פ"ו מהלכות כלל התקדש הל' א:
 בוח ד מיי פ"ד מהל' מחוקרי ספרה הל"ט:
 ג ה ר מיי פ"ד מהל' סוטה הלכה ב:
 נא ז מיי פ"א מהל' טומאת לרפת הל' ו פ"ג מהל' עבדים הל' ט:
 גב ח מיי פ"ג מהל' עבדים הלכה ט:
 גג ט מיי פ"ו מהל' רומם הלכה ה:
 י מיי שם ופ"א מהל' טומאת לרפת הל' ו פ"ג מהל' עבדים הל' ט:
 גד כ מיי פ"ו מהל' סנהדרין הלכה א סמג ע"ן קב:

תורה אור השלם

1. והעמיד דבהן את האשה לפני ה' ופרע את ראש האשה ונתן על פניה את מנחת הזבוח ונתת מנחת קנאת הוא ובית הבתן יתנו מי הקמים המאזרים:
2. והעמיד דבהן המטרה את האיש המטרה ואתם לפני ה' פתח אהל מועד:
3. והשביע אתה הבתן וקרא יד יד ואמר אל האשה אם לא שבע איש אתך ואם לא ששית טמאה תחת אישך הדין ממני הקמים המאזרים האלה:

מוסף רש"י

מסיעין את העדים. קודם קבלת עדות ממקום למקום וממלך למלך, שבאין להשיב אומרים להם לא נקבל כן אלף כסף, וכן משם למקום אחר (סנהדרין לב). שלא יהא להם גם בחבירתה. והוא יש לה מבינתה, ואומרת מה כן אם אשמה גם אני (דברים עג). חבילות חבילות. דמיומי עליה כמשלוי (רשב"ם פסחים עב). חישש להרהורא. שמה ימונה עניהם ויטולו לדי הכהור פרק (סנהדרין מה). פרק אחד. כלומר מעט ממנו מלפניו, וי"א פרק חמישה נגד, ולשון פרק במדוייחו לשת טורנליין (סס).

תוספות שאנין

איתין וקיימן אקריביהון שמקריבין קניהן לטהורן באבילות קדשים ומצוה על האדם שיעמוד וישמור על קרבנו ונפקא לן בספרי מתשברו להקריב לי במורדו ומי שיוכל ליכנס לעזרה נכנס ואלו שלא היו יכולות מפני שהן מחוסרי כפרה עומדות בחלל שער נקבו שלא נתקדשו ליה. מכסין אותו פרק אחד בשנסקל חתיכת בנד מלפניו. ויתגרו בה פרחי כהונה. פ"ה פרחי כהונה לאו דוקא אלא נקט אותם על שהן מצויין בעזרה יותר משאר בני אדם:

ששם משקין את הסוטה. בתוספתא (פ"ב) שאל' (מלפני א ח) את אשר יחטא איש לרעהו ונשא בו אלה להאלותו וצא אלה לפני מוצחק צבית הזה וכו' להרשיע רשע וצמתה בטנה ולהלדיק לדיק [למת לו כלדקתו שנאמר ולא לא נטמאה האשה וטהורה היא] ונקמה ומרעה זרע היא עומדת מצפנים והכהן עומד מצחון שנאמר והעמיד הכהן את האשה לפני ה' האשה לפני ה' ואין כהן לפני ה' **אין משקין שתי סוטות כאחת.** נראה לפרש שיעמיד שתיים בעזרה צבת אחת להשקותן אע"פ שאין שומות כאחת וכן רציעה וצמסתא דפרה (פ"ג) מה נמי אין שתי פרות נעשות כאחת משנעשית אפר מציא אחרת ושורפה על גבה ומימה וכי היה אסור צכה"ג לשחוט שני זבחים כאחד כגון שני עולות או שני מטאות שיעמיד שניהן בעזרה וישחוט א' ואחר כך ישחוט השני והא' דלמרי צפ"צ דשחיטת חולין (דף כט: ושם) מוצחהו שלא יהא א' שחוט שני זבחים מיירי שיחטוף שני לואלין כאחד לזכא איסור דלורייתא אלל צכה"ג לא מיירי התם וצפ"י נערה המאורסה (מדים עג). צנדרים צעי מהו שיפר אדם לשחוט נשיו כאחד אותה דוקא או לאו דווקא ופשיט להו מהכא:

איכא ביניהו רותתת. נראה דהוה מני לנימר איכא ביניהו אשה אחרת שאינה סוטה לר' שמעון מותר לר' יהודה אסור להעמיד אללה שום אשה צבער נקנור (א) דלמר צפרק טרף צלפתי (יומא דף עג:) דלפליגי מני הכי רבי ורבי שמעון צקרא דוהוליא אותה דכתיב גבי פרה ואמר איכא ביניהו חמור לרבי דלמר אותה לזדה אסור להוליא ענה חמור: **והא אין עושין מצות חבילות.** תימה מאי פריך והלא אין עושין מלות חבילות ליכא אלל איסור מדרבנן משום דמיחוי עליה כמשא ואינה פליגי בקראי:

באן בשני בחנים. רש"י פירש וכן גבי עזד צצ"ד אחד ואדון אחד ומימה והא טהרת צ' מלורעין דמי לשני עבדים של שני בני אדם: **והכהן אוהו בבגדיה.** צפרק אללו הן הלוקין (שכות דף עב:) תניא מני הכי חון הנכנסת אותו צבגדיו כו' ונראה משום דכתיב צו ונקלה מזהו לנוולו בתוספתא (פ"א) כהנים מטילים גורלות וכל מי שיעלה גורלו לפילו כ"ג יולא ועומד צלד סוטה וחוזו צבגדיה: **אם** היה לבנה נאה. אע"ג דגזירת הכתוב הוא

הסם קיימא. צלשכת הגזית דקאמרת ולשכת הגזית בעזרה היתה חליה צקודש פרק שני (דף כה:). ומחסיין לה. מכל הר הצית לאחר שיאימו עליה: **כדי לייגעה.** ותדאג מן המיס **מסיעין** היו אם העדים שמעדיים עדות נפשות וכצדוקין אותן היו מסיעין אותן מפינה לפינה ומלשכה ללשכה: **לפני ה'.** והוא הפתח שזו דרך כניסה ויציאה לכל צאי עזרה: **אקורבנייהו.** כשמקריבים את קרבן קייניהם לטהרם בצלילת קדשים ומלוה על האדם שיעמוד וישמור על קרבנו ונפקא לן צספריט מתשמרו להקריב לי צמועדו (צמדבר כח) ומי שיכול ליכנס בעזרה נכנס ואלו שלא היו יכולות מפני שהיו מחוסרות כפרה עומדות בחלל שער נקנור שלא נתקדש: **וצין וצונו מני.** כשמקריבין **קריבניהם** הן מחוקרי כפרה ואינן יכולין ליכנס: **שלא יהא לבה גם צצפרסא.** שמה האחת עומדת על צוריה ואינה מודה לומר טמאה אני וחצרתה שהיא טמאה רואה את זו שאינה מודה וסובלת את צושתה ולבה מתגבר עליה לעשות כמו זו ואינה מודה: **לא מן השם הוא זה.** לא זהו הטעם שאמרת העיקר הנאמר צצבר: **אוסה.** ושהצביע אותה הכהן: ר"ש היכי טעמי לקראי צצ"מ (דף קטו.) דקא אמר לא תחבל צגד אלמנה **צעניה** נאמר ולא צעירה טעם המקרא שאם אותה ממשכנה ואתה חייב להחזיר לה אותה נכנס שחית ליתלו וערביה להחזירו משיאה שם רע צצכיומיה: **מאי צינייהו.** צין רבי יהודה לרבי שמעון אי משום לבה גם צה ואי משום גזירת הכתוב: **איכא צינייהו.** אשה שאנו רואים צה שהיא רותמת מלימת המיס ואינה מודה למי"ד שלא יהא צבה גם צה זו אלו רואין שאין לבה גם צה ולמאן דלא דריש טעמא דקרא אלל גזירת הכתוב אין משקין עמה אחרת: **ורוספסא מי משקין.** עמה אחרת נהי דאין לבה גם צה האיכא משום עשיית מלות חבילות דתניא כו': **חבילות חבילות.** שנראה כמי שהיו עליו למשאו וממנה לפרק משאו: **צבה אחד.** היו חבילות וכן לגבי עבדים צצ"ד אחד וצאדון אחד: **ופרע.** כלל מקום לשון גילוי הוא: **גופה מנין.** דתנן מנגלה את לבה: **סוטר אם שער.** מרצה צבילוייה סקוטר קליעתה: **חיש להרהורא.**

שלא יתנו הרואין את לבה צה: **האיש מכסים אוסו.** כשנסקל: **פרק אחד.** חתיכת צגד מלפניו ושאר כל גופו ערום. **ענוה ערוה.** אחריה ופניה שבית הצבת נראה משני לרדין: **הא היינו טעמא דר' יהודה שמה טלא מצ"ד זכאה.** שטהורה ממלא ולא יצדקוה המיס ויתגרו צה והיו רודפים אחריה כל ימיה: **פרחי כהונה.** נקט על שם שהיו מצויין בעזרה יותר משאר העם: **וכי סימא אסי לאגרווי צאחרנייהו.** על ידי שראו את זו ערומה מתגרה יצרם צנשים אחרות: **גמירי.** מסורת צידי מרצות: **דרצנן אדרצנן לא קשיא.** צתמיה. דשנית רבי יהודה ולא חישת לשנויי דרצנן: **הכא**

ויתגרו בה פרחי כהונה. תימה כיון דלאו חוצה לאנשים לראותה יתלו סדין של צוך צינה לצין האנשים ויסקמו שערה דלמרי קרא ואי משום כהן המשקה אותה יהפוך פניו לצד אחר והכי מני צספרי צהדיא ופרע את ראש האשה סדין של צוך פורש צינו לצין העם כהן פונה לאחוריו ופורעה כדי לקיים צה מלות פריעה ולרבי יהודה נמי נעשה כך וי"ל לר' יהודה אם היו פורסין סדין צינה לצין האנשים לא היה ניוול כל כך צפני הנשים כמו צאנשים שאין אשה צושה מפני צחרומיה ולא יוסרו: **גמירי** אין יצר הרע שולט אלא במה שעניו רואות. מקשי מפרק אין דורשין (מגיגה א): דלמר עריות צין צפניו צין שלא צפניו נפיש יצרייהו ולא קשיא מירי דהתם ה"פ מחומר שראה הערוה פעם אחת שזו מהרהר אחריה לעולם אפי' שלא צפניה אלל מחמת שראה הנסקלת ערומה אינו מהרהר אחר אחרת: **ואחר**

- א) סנהדרין לב: [תוספתא סנהדרין פ"ט:] ב) [תענית כז. א.] ג) [ביתומות מ: וי"ג.] ד) [מדים עג. ע"ש תוספתא דנגעים פ"א ע"ש תוספתא סוטה פ"א ע"ש.] ה) [קדושין פח: ע"ג.] ו) [צ"ל צמ"ג.] ז) [צרכות מט.] ח) [סנהדרין פ"ח. א.] ט) [ביתומות מ: וי"ג.] י) [מ"ד. א.] יא) [מ"ד. א.] יב) [מ"ד. א.] יג) [מ"ד. א.] יד) [מ"ד. א.] יה) [מ"ד. א.] יז) [מ"ד. א.] יח) [מ"ד. א.] יט) [מ"ד. א.] כ) [מ"ד. א.] כא) [מ"ד. א.] כב) [מ"ד. א.] כג) [מ"ד. א.] כד) [מ"ד. א.] כה) [מ"ד. א.] כו) [מ"ד. א.] כז) [מ"ד. א.] כח) [מ"ד. א.] כט) [מ"ד. א.] ל) [מ"ד. א.] לא) [מ"ד. א.] לב) [מ"ד. א.]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה איכא וכו' נקטר והכי נמי אמר צפרק טרף וכו' ר' יהודה ור' שמעון וכו' דלר' יהודה דלמר אותה:

גליון הש"ס

גב' אין משקין שתי סוטות. ענין מדים דף עג ע"א: שם באן בבחן אחר. ענין מג"א סימן קמ"ו ק"ק יא: שם דר"י אדר"י לא קשיא. ספחים יח ע"א: מכות כל ע"א: רש"י ד"ה אותה והשביע אותה הבתן. צנדרים דף ע"א אהא צין צייתא משום שאמר והסקה אותה לזדה (ובקרא אלל כתיב אותה) ופי' ה"ס צין דכתיב והסקה נמיק' ה' היו כאלו כתיב אותה וכו' הכא נמי כמה דלמדין אמר קרא אותה היינו על ידי מפי' ה' דוהשקה. אלא ברא"ש שם וכן צפי' המורה בשם רש"י אהא משום שאמר והסקה לזדה והיינו מדכתיב צמיק' ה' ואי' י"ל דלדיק לומר דקורא ה"ס צה צלשון אמר קרא אותה משיה' פי' רש"י הכא דהיינו קרא והשביע אותה והיו הכא צייתא אחריה וכתבי' אהא שגמר והעמיד אותה הכהן והיינו ע"כ מדכתיב והעמידה צמיק' ה"א היו כאלו כתיב אותה וקשה אמאי טעם ממאי דמפרש צצרייתא שגמר והשקה. וצשורי כנה"ג אי' סוף הספר צלשונותיו על הרמז"ם כתיב צ"ל צצנמים והקריב אותה. ואי' י"ל דהרמז"ם ס"ל צצצרייתא דהכא דנקט אמר קרא אותה היינו קרא דוהקריב אותה:

נה א מיי פ"ג מהל' סוטה הלכה ד: גו ב ג מיי שם הל' יא סגנון עשין ז: גז ד מיי שם הל' ה:

מוסף רש"י

משום ונוסרו כל הנשים. ולא לא היו מקלנין אותה אין כאן ייסור אם מלא זכאה, ולאו מתכוונין לבישה ואפילו היא זכאה שלא עמאה, מכל מקום פירושה הייתה שהיא קלה לה והפמחה (סנהדרין מה). ההם דמקטלגין אין לך ייסור גדול מזה. ועממה לאו משום הכבוד היא (סו). מיתה יהא. ולא תבואו (סו). ביונייה עדיף ליה. כלומר גדול בעיניו טפי ממינה דנפיה, הלכך נוח לה שמיסקל בגופה, וטובה ליה שמיסקל בגופה, ולא תבוא אותה להפשטה, הלכך זו היא בריכה מיתה יפה (סו). צערא דגופיה אור עדיף ליה. גדול בעיניו טפי מביוני, הלכך שפמפטינה זו היא יפה לה (סו). ובצלצול. אור (ערובין קג). דין ארבע מיתות. עונש דוגמת (כתובות ז). פורענות עניו שמים הדומה למיתה שהיא מתיב בה (סנהדרין יז). גופל מן הגג. דומה דסקילה, דמתן (סו מה) בית הסקילה הייתה גבוהה שמי קומות וקומת שלו היי כאן שלש (סו ז). דומה לנקל שדומין אותו מיתת הסקילה ללחך (כתובות יא). או חיה לורסתו. ארי מפלוי ללחך והורגו דדיסיה (סו). או נחש מכישרו. והלחך שורפ (סו). קקלי ליה זכאה ארבע של נחש שורפו (סנהדרין יז). או נמסר למלכות. וכן מתיבין ללשו כסיף י כן דרך התוממין על ידיהו חו היא מיתת סיף (כתובות ז). או ליסטיין באין עליו. שדקן להרנו כסיף (סנהדרין יז). כסרוני. אסקרה ויא (כתובות ז). שבמדה שאדם מודד בה מודדין לו. אם מדד ותן זקקה לעני מלה חספוי, קקביה מדדו חספוי ותמן לו (סנהדרין ז).

תוספות שאנין

חבל המצוי מהו שיעבב בסוטה. תימה למה יעבב והלא פירעה דכתיב בקרא אינו מעבב דהא אמר רבי יהודה אם היה לבנה נאה אינו מגלה ואם היה שפחה נאה אינו פורעו. וי"ל דסבר כבונן דפליגי עליה דרבי יהודה. עוד (אית בידו) יש לומר דקרא לא מייירי אלא היכא שאין להווש להרהור. דין ד' מיתות לא בטלו מי שנתחייב סקילה או נופל מן הגג. וקשה מדאמר (כתובות ד) שנים אחד הרג שונג ואחד הרג מור הקב"ה מזמנן לפונדק אחד זה שהרג שונג עולה בסולם ונופל על אותו שורג מור ואמאי והא לא מתייב סקילה שזה שנופל עליו

ס ואחר כך מביא חב"ל המצרי. וכופיה המלכית זאין משירי הלשכה כחומת העיר ומגדליה ולא ידענא אי סודר שנחנק בו וסייף שנהרג בו דלמרינן פרק נגמר הדין (סנהדרין דף מג). דזאין משל זכור אי פירושו נמי משירי הלשכה כי הכא:

תנינא ואחר כך מביא חב"ל המצרי.

מאי פשיט מהכא טפי מהא דקתני היא חגרה לו זללול דמשמע דחבל מצרי צעינן ממש ועל כרחק לכתמילה למזוה צעינן אכל לאו דוקא לעכב דהיכא כתיב חבל המצרי או שום קשירה צמורה ולמה היה לו לעכב מיהו המדקדק בפירוט רש"י לא קשיא מידי דעיקר הצאתו קמבעיא ליה אי משום מדה צמדה דוקא חבל או משום שמיטת צדדים הואיל ורתיך לקשור זללול לקשור חבל כדי ליפרע ממנה מיהו היכא דליכא חבל המצרי ואיכא זללול לא מהדננא יותר מדאי צמר חבל: **מיום שחרב בהמ"ק וכו'.** וה"ה דזומן הצית נהגו דין ד' מיתות מי שנחמייב בהן זלא עדים והתראה של א (לדון צסנהדרין כדלמר צ"י אחר דיני ממונות (דף נז) מעשה צדי שמועון זן שטח שהיה בזמן הצית דתינא אמר רבי שמועון זן שטח אראה צנתמה אם לא ראייתי וכו' הא דנקט מיום שחרב בית המקדש מלתא דסקיקא נקט דצטלו ארבע מיתות לגמרי: **מי שנתחייב סקילה.** מתיב מפרק שהוכר את הפועלים (ב"מ דף פג): דרבי אלעזר צדי שמועון הוה תפיס גנבי יומא חד פגע בהוא כוזב אמר להו תפסוהו ותפסוהו (זקפיהו) וזקפיהו וקא צבי אמר לו רבי אל ירע לך שהוא זבנו צעלו נערה מאורסה ציוה"כ זה שנתלה נחנק ואמאי לא פריך והאי צר הכי הוא צר סקילה הוא אכל לפרש"י לא קשיא מידי דפירש התם משום הכי נתלה משום דכל הנסקלין נתליו יש לומר דלאו דוקא נקט נופל מן הגג או חיה דורסתו אלא מעין מיתה שנתחייב בה ירגו יש מפרשים דצנו צעל תחילה דהואיל לה צעולה דמיתתו הוא צחנק אכל קשיא לרבי מהא דאמר צפרק אלו הן הגולין (מכות י): דרש ריש לקיש והאלהים אנה לידו זה שהרג צמזיז יושב תחת הסולם וזה שהרג צנוג עולה ונופל והורגו והא לאו צר סקילה הוא ותריך אע"ג דלאו צר סקילה מיהו מדה צמדה היא דזרק על חצירו דרך ירידה הוא כדכתיב (צמדכ לה) ויפל עליו וימות ואלו מתיס דרך ירידה ואם הרגו צסיף הקדוש צ"ה נפרע מהם צעינן אחר: מנימין

הכא עממא מאי. אמרי רבנן צמזוה לציישה ואפילו היא טהורה משום ונוסרו כל הנשים שלא יציאו עצמן ליד חשד ותהייה לנועות: הסס. שהיא נקלקת אין לך יסור גדול מזה לאחרות: **סרסי.** מיתה וצושה: **מר סבר ציונא עדיף ליה.** חשוב על האדם ושגיו לו טפי מבערה דגופיה הילכך מיתה יפה היא לו ליסקל לצוה ואע"פ שצערו נמשך שאינו ממנה למות ולא ליסקל ערוס ויתצוה. (א) ורבי יהודה סבר צערה דגופא עדיף ליה וזו היא מיתה יפה לו ליסקל ערוס ואע"פ שמתצוה ולא יסקל זללושו וישמך צערו: **צבני איס** לה ציון טפי. שהיא ערומה עד לצוה וראשה פרוע ויתן עליה תכשיטי וצוה גנאי הוא לה שדך צני ארס להתלוץ צאדם ערוס ומנעלו צרגליו (א) ואמרי

שליח ערטיל וסייס מסאני. שליח שופט כדמתרגמינן ופטו ושלח"ט. ערטיל ערוס: **משום דאמר מר.** לקמן צמדה שאדם מודד בה מודדין לו: **היא חגרה לו.** חגרה את עצמה זללול נאה להתנאות בפניו. זללול צמזי"ל זלע"ז: **סניסו.** דעיקר הצאתו אינו אלא כדי שלא ישמחו: **סרגמה.** לרישא דקתני כל הרוצה לנשים: **סרגמה.** פרש אותה: **מתנאי יד** הסחיל צעזייה סחילה. צדך תשמיש הירך נהנה תחילה צקירוז צשר לפיכך תלקה ירך תחילה לקלל אותה דכתיב צמת ה' את ירך נופלת ואת צטקן צצה (צמדכ ה): **גב' ואע"ג דמדה.** עצמה צטילה שפסקו ארבע מיתות בית דין: **צמדה לא צטיל** שמודדין להם לעזברי צמדה צמדה שמתחייבים בה ומתיס צדוגמת אותה מיתה: **דאמר רב יוסף.** הגמרא קאמר דלמר רב יוסף נמי צעלמא וכן מני כו': **דין ארבע מיתות.** דין שמיס שהיא דוגמתו: **נופל מן הגג.** דומיא דסקילה דמתן (סנהדרין דף מה). בית הסקילה היה גבוה שמי קומות אחד מן העדים צא ודחפו כו': **חיה דורסתו.** ארי דורסו זלצפרני ומפילו ללחך וגם זה דומה לנסקל: **נחש מנישו.** והארס שורפו: **נמסר למלכות.** ומיתה מלכות מתחין את ראשו צסיף והרג נמי סייף הוא כדלמרינן צסנהדרין (דף נג): **סרוני.** צומנל"ט והוא חולי צגרונו: **צסאסא.** צתוך אותה סאה עצמה כשאתה מצלמה לאצדון סרה צצנה ואין לי אלא סאה. עצירה גדולה: **סרקב.** חלי סאה. מרי וקצ דהיינו ג' קצין: **סומן ועולא.** משקלות קטיניס הן ושיעורן צצבא צתרא צהמוכר את הספינה (דף ז): **ומנין שכל פרוטה ופרוטה וכו'.** ואע"פ שלא נפרעו ממנו פתס ראשונה ושניה לא ויתרו לו פתס אלא מצרפיין לו אותן לחצוין: **ליראוס** לו (א): **פרסה לו.** כנגדו: **כפה.** צעפי: פניה

הכא עממא מאי. אמרי רבנן צמזוה לציישה ואפילו היא טהורה משום ונוסרו כל הנשים שלא יציאו עצמן ליד חשד ותהייה לנועות: הסס. שהיא נקלקת אין לך יסור גדול מזה לאחרות: **סרסי.** מיתה וצושה: **מר סבר ציונא עדיף ליה.** חשוב על האדם ושגיו לו טפי מבערה דגופיה הילכך מיתה יפה היא לו ליסקל לצוה ואע"פ שצערו נמשך שאינו ממנה למות ולא ליסקל ערוס ויתצוה. (א) ורבי יהודה סבר צערה דגופא עדיף ליה וזו היא מיתה יפה לו ליסקל ערוס ואע"פ שמתצוה ולא יסקל זללושו וישמך צערו: **צבני איס** לה ציון טפי. שהיא ערומה עד לצוה וראשה פרוע ויתן עליה תכשיטי וצוה גנאי הוא לה שדך צני ארס להתלוץ צאדם ערוס ומנעלו צרגליו (א) ואמרי

שליח ערטיל וסייס מסאני. שליח שופט כדמתרגמינן ופטו ושלח"ט. ערטיל ערוס: **משום דאמר מר.** לקמן צמדה שאדם מודד בה מודדין לו: **היא חגרה לו.** חגרה את עצמה זללול נאה להתנאות בפניו. זללול צמזי"ל זלע"ז: **סניסו.** דעיקר הצאתו אינו אלא כדי שלא ישמחו: **סרגמה.** לרישא דקתני כל הרוצה לנשים: **סרגמה.** פרש אותה: **מתנאי יד** הסחיל צעזייה סחילה. צדך תשמיש הירך נהנה תחילה צקירוז צשר לפיכך תלקה ירך תחילה לקלל אותה דכתיב צמת ה' את ירך נופלת ואת צטקן צצה (צמדכ ה): **גב' ואע"ג דמדה.** עצמה צטילה שפסקו ארבע מיתות בית דין: **צמדה לא צטיל** שמודדין להם לעזברי צמדה צמדה שמתחייבים בה ומתיס צדוגמת אותה מיתה: **דאמר רב יוסף.** הגמרא קאמר דלמר רב יוסף נמי צעלמא וכן מני כו': **דין ארבע מיתות.** דין שמיס שהיא דוגמתו: **נופל מן הגג.** דומיא דסקילה דמתן (סנהדרין דף מה). בית הסקילה היה גבוה שמי קומות אחד מן העדים צא ודחפו כו': **חיה דורסתו.** ארי דורסו זלצפרני ומפילו ללחך וגם זה דומה לנסקל: **נחש מנישו.** והארס שורפו: **נמסר למלכות.** ומיתה מלכות מתחין את ראשו צסיף והרג נמי סייף הוא כדלמרינן צסנהדרין (דף נג): **סרוני.** צומנל"ט והוא חולי צגרונו: **צסאסא.** צתוך אותה סאה עצמה כשאתה מצלמה לאצדון סרה צצנה ואין לי אלא סאה. עצירה גדולה: **סרקב.** חלי סאה. מרי וקצ דהיינו ג' קצין: **סומן ועולא.** משקלות קטיניס הן ושיעורן צצבא צתרא צהמוכר את הספינה (דף ז): **ומנין שכל פרוטה ופרוטה וכו'.** ואע"פ שלא נפרעו ממנו פתס ראשונה ושניה לא ויתרו לו פתס אלא מצרפיין לו אותן לחצוין: **ליראוס** לו (א): **פרסה לו.** כנגדו: **כפה.** צעפי: פניה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צבני וכו' ואמרי שליח: (ב) ד"ה ליראות לו פירכה כנגדו צב"ל והד"ה: (א) תוב' ד"ה מיום וכו' והמלה של א היו יכולין לדנון צסנהדרין:

גליון הש"ס

מתנאי במדה שאדם מודד. עין סנהדרין דף ז ע"ב:

לעיו רש"י

בבב"ל [בבב"ל]. אגד. חגורה. רט. בבבב"ל [בבב"ל]. רלקת שקדים מוגלתית.

או מת בסרוני ^א תניא היה ^ב רבי אומר מנין שבמדה שאדם מודד בה מודדין לו שנאמר ^ג בסאסאה בשלחה תריבנה אין לי אלא סאה מנין לרבות תרקב וחצי תרקב קב וחצי קב רובע וחצי רובע תומן ועוכלא מנין תלמוד לומר ^ד כי כל סאון סאון ברעש ומנין שכל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול תלמוד לומר ^ה אחת לאחת למצוא חשבון וכן מצינו בסוטה שבמדה שמדדה בה מדדו לה היא עמדה על פתח ביתה ליראות לו לפיכך כהן מעמידה על שער נקנור ומראה קלונה לכל היא פרסה לו סודדין גאון על ראשה לפיכך כהן נוטל כפה מעל ראשה ומניחו תחת רגליה היא קשטה לו פניה לפיכך

הרי כמו אבן שנסקל בסקילה שנותנין על כרסו. וצ"ל דמיייר שהנופל יש לו בירו סייף או סכין כשנופל על חבירו הוא מתו ראשו בסיף כמו עושין במלכות:

פניה